

CURIERUL NATIONAL

Sambata, 4 Martie 2006

*Scrisori catre acasa***Georges Dumitresco si recuperarea icoanelor**

Poate ca, printre altele, emigratia mai are si aceasta particularitate: ofera o noua definitie a structurii identitare. Una care pune intr-o postura secunda "vocea sangelui" evidentiind, inasa, intr-o maniera spectaculoasa, contextul natal: limba, mediu geografic, valori traditionale etc.

Mai mult ca oriunde, intre emigranti poti intalni oameni care se identifica drept romani, desi genealogia lor indica etnii... neromanesti.

Tot in aceasta pagina ati putut cunoaste prestatia proromaneasca a americanului Claude Matasa, care provenea dintr-un tata moldovean si o mama frantuzoaica - astfel incat astazi avem un exemplu si mai convingator in directia constatarii de mai inainte: un elvetian care are strabunicii, unul pe linie paterna, un altul pe linie materna, armenii!

Cine cunoaste bine zona din jurul bisericii armenesti din capitala Romaniei trebuie sa fi auzit si de Casa Melic, o cladire de epoca, veche si spectaculoasa, de pe strada Spatarului nr. 22. In prezent, ea este sediul unuia dintre muzeele cele mai pitoresti ale Bucurestiului.

Ei bine, pe aceasta strada si in aceasta casa construita de Spatarul Melic, un boier de origine armeană, se adunau revolutionarii vremii, vestitii pasoptisti.

Si acum, ca sa incheie acolada, acest boier armean, acest vechi patriot roman, este unul dintre strabunicii... patriotului roman de azi, din Elvetia. Cel despre care va vom vorbi in randurile urmatoare.

Nu este prima data cand constatam intensa legatura cu originile unui emigrant nascut in Bucuresti - aceasta in pofida prejudecatii dupa care crema romanilor sentimentali din emigratie apartine neaparat Ardealului sau Bucovinei.

Domnul Georges Dumitresco (numele cu care artistul polivalent de astazi este cunoscut in tara ca si in strainatate) s-a nascut la Bucuresti acum exact 84 de ani (in martie). La origine este... medic chirurg! Meserie care, la inceputurile sale de "om al muncii", i-a adus si necazurile care l-au constrans sa emigreze: n-a denuntat la securitate un inchipuit avort ilegal de care era acuzat un coleg de breasla. Acuzat de "Crima de complot impotriva securitatii statului", tanarul medic a fost inchis 2 ani la Malmaison. Si cum statutul sau de-acum inainte era grav afectat, a trebuit sa emigreze in anul 1969. A ajuns astfel in Elvetia. La inceput a trait in Lausanne, apoi a practicat medicina multi ani in Vallorbe.

Intorcandu-ne acum la cele ce se stiu despre comportamentul emigrantilor care au plecat din tara din cauza unor persecutii politice, trebuie sa recunoastem ca din randurile acestora se recruteaza, de obicei, majoritatea cazurilor de dezradacinare. Adica situatiile in care oamenii se desprind de sentimentul originilor si incearca (din pacate, mai si reusesc) sa-si uite cu totul tara care le-a adus suferinte de nevindecat. Aflandu-ma in casa unui roman din zona Chicago, acesta m-a prezentat la un moment dat unui prieten care tocmai sosise in vizita: privindu-ma ostil, nou-venitul m-a apostrofat brusc: "Tot nu ne lasati in pace, domnule!".

...Ma credea un securist in misiune - iar asta, la 15 ani dupa revolutie!

Stim cat de greu ii este unui medic sa capete drept de practica in tara adoptiva - astfel incat e usor de banuit ca medicul Georges Dumitresco a avut de luptat cu multe piedici in Elvetia pana a ajuns sa-si poata face meseria. A luptat la propriu sa-si castige painea ani de zile, adica perioada aceea dura cand nu mai ai timp de nimic altceva decat sa-ti construiesi un statut material linistitor. Adesea, din acest efort prelungit, majoritatea nu-si mai revin, adica momentul desprinderii temporale de origini se cronicizeaza astfel incat daca, dupa ani, cineva le aminteste despre origini, ei tresar cu neplacere.

...Si de ce oare ar fi procedat altfel emigrantul George Dumitresco, mai ales daca tinem seama de originea armeniasca despre care am vorbit la inceput?

Dar el a procedat altfel...

Iar modalitatea prin care s-a intors acasa a constituit-o... pictura.

Inca din tara fondase un cenaclu cu numele mentorului sau, Ion Tuculescu - si acesta medic de formatie. Febril, artistul a devenit repede cunoscut - si anume in datele sale fundamentale de artist roman. A participat la numeroase expozitii

internationale, mai ales in Franta si Italia, si a fost onorat cu prestigioase trofee: Maestrii artei italiene, Samotrace, Cezanne, Gran collane d'oro etc. Membru al unor Academii de arta precum Academia Tiberina din Roma, Mediolanum din Milano sau Duchi d'este. Talentul il mostenise din familie - tatal sau fusese iconar, iar unchiul e unul dintre corifeii scolii romanesti de pictura: pictorul Stefan Dimitrescu. Temele sale de inspiratie erau, de regula, datinele romanesti si imaginarul biblic. Aceasta tematica l-a facut usor de remarcat de catre oficialii romani din emigratie, astfel incat a inceput, tot mai des, sa fie invitat sa expuna in numele Romaniei la diverse manifestari internationale, la ambasade si consulate sau la Palatul Natiunilor de la Geneva.

Iar cum romanului ii sade bine cu cearta, in curand artistul care, ajuns la maturitate si bunastare, isi dedicase viata redobandirii patriei pe care i-o luasera comunistii, a inceput sa fie atacat cu sustinuta vehementa. Adica, de ce sa reprezinte tara un exilat?

...Bine ca demolatorii sai nu stiau ca la origini omul lor era... armean!

Cu toata mahnirea, chirurgul si artistul Georges Dumitresco a continuat sa-si vada de ale tarii. In anii din urma e foarte greu sa gasesti o publicatie romaneasca - mai ales din emigratie - in paginile careia sa nu intalnesti desene ale lui - de la Cuvantul romanesc din Canada, la Observatorul din München sau la Origini din America. Generos - in plenitudinea acestui cuvânt - artistul (si poet pe deasupra) a donat tablouri in stanga si in dreapta: scoli, biserici, ambasade, cercuri de arta, muzee. De la Mitropolia Moldovei la Muzeul National de la Alba Iulia. Cercul de arta Jura Artistique, fondat la Vallorbe, a devenit un loc de intalnire al unor artisti din toata lumea - romani sau straini.

Cand astazi furia retrocedarilor a cuprins deopotrieva tara ca si emigratia ei, elvetianul Georges Dumitresco, mostenitor al unor inaintasi foarte bogati: Casa din Spatarului, o alta casa in Calea Mosilor, mosia Tisau din jud. Buzau (1.100 pogoane) si nu numai - n-a revendicat nimic. A ramas totul, fie statului (Universitatii Bucuresti, de exemplu), fie Comunitatii armene.

La senectutea cea mai venerabila, artistul din Elvetia trimite catre Dumnezeu si catre tara lui, niciodata uitata, rugaciuni scrise in cheie folclorica precum poemul "Intre Alpi si Carpati". "Ca un inganat de nai in roua diminetii" - cum insusi o spune...

Ilie Traian / vvv.traian.ilie@post.ro

